

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

20.07.2026

с.Мокрые
Курнали

КАРАР

№19

**«2035 елга кадәр Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
«Бутлеровка авыл жирлегендә» су белән
тәэмин итү һәм су агызу схемасын
раслау турында»**

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законына, «Су белән тәэмин итү һәм су агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль законга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 05 сентябре № 782 «Су белән тәэмин итү һәм су агызу схемалары турында» карарына туры китереп Бутлеровка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә өзлексез су белән тәэмин итүне һәм су агызуны оештыру максатында

каrar бирәм:

1. 2035 елга кадәр Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Бутлеровка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген су белән тәэмин итү һәм су түгү схемасын расларга» (Кушымта).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтына <http://alekseevskiy.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.
3. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районы
Бутлеровка авыл жирлеге
башкарма комитеты Житәкчесе**

И.Л. Хушанова

**2035 елга кадәр Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районының Бутлеровка авыл жирлегенә»
муниципаль берәмлегенен
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ҺӘМ СУ АГЫЗУ
СХЕМАСЫ**

Казан, 2026

ЭЧТӨЛӨК

ЭЧТӨЛӨК.....	2
БИЛГЕЛӨР ҺӘМ КЫСКАРТУЛАР.....	6
КЕРЕШ.....	19
БУТЛЕРОВКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ	20
БҮЛӨК 1. БУТЛЕРОВКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СХЕМАСЫ»	21
КИСӘК 1 «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ ТОРЫШЫ»	21
1.1. Су белән тәэмин итү системасын һәм структурасын тасвирлау һәм территорияне эксплуатацияләү зоналарына бүлү.....	21
1.2. Бутлеровка авыл жирлегенен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы колачламаган территориясә тасвирламасы.	22
1.3. Су белән тәэмин итүнең технологик зоналары, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары (кайнар су белән тәэмин итү системалары, салкын су белән тәэмин итү системалары) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары исемлеген төзү.....	22
1.4. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын техник тикшерү (башкарылган булса) нәтижэләренен тасвирламасы.	23
1.4.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чыганаclarының һәм су алу корылмаларының торышын тасвирлау.	23
1.4.2. Суны чистарту һәм әзерләүнең гамәлдәге корылмаларының тасвирламасы, су әзерләүнең кулланыла торган технологик схемасының су сыйфаты нормативларын тәэмин итү таләпләренә туры килүен бәяләүне дә кертәп.....	26
1.4.3. Гамәлдәге үзәкләштерелгән насос станцияләренен торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән су бирүнең энергия нәтижәлелеген бәяләү, ул билгеләнгән су күләмен бирүчән кирәкле электр энергиясенен чагыштырма чыгымы һәм барлыкка килгән басым (басым)дәрәжәсә нисбәте буларак бәяләнә.....	26
1.4.4. Су белән тәэмин итү системаларының суүткәргеч челтәрләренен торышын һәм эшләвен тасвирлау, челтәрләренен тузу зурлыгын бәяләүне һәм бу челтәрләр буенча транспортлау процессында суның сыйфатын тәэмин итү мөмкинлеген билгеләүне дә кертәп.....	27
1.4.5. Су белән тәэмин иткәндә барлыкка килә торган гамәлдәге техник һәм технологик проблемаларны тасвирлау.	27
1.4.6. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәэмин итүнең ябык системаларынан файдаланып, кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы тасвирламасы.	28

1.5. Мәңге туңган грунтлар таралган территориягә карата суның туңуын булдырмау буенча гамәлдәге техник һәм технологик карарларның тасвирламасы.....	28
1.6. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы объектларына милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган затлар исемлеге, әлеге затларның шундый объектлары (мондый объектлар урнашкан зоналар чикләре) күрсәтелә.	28
КИСӘК 2. «СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕҢ ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СИСТЕМАЛАРЫН ҮСТЕРҮ ЮНӘЛЭШЛӘРЕ»	29
2.1. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре.	29
2.2. Торак пункт үсешенең төрле сценарийларына бәйле рәвештә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерүнең төрле сценарийлары.	30
КИСӘК 3 «СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ҺӘМ КАЙНАР, ЭЧӨРГӘ ЯРАКЛЫ, ТЕХНИК СУ КУЛЛАНУ БАЛАНСЫ».	31
3.1. Су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, кайнар, эчә торган, техник суны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешләрен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп.	31
3.2. Су белән тәмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм максималь су куллану тәүлегенә).	32
3.3. Кайнар, эчә торган, техник суны халыкның хужалык-эчә торган ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм жирлекләреннән һәм шәһәр округларының башка ихтыяжларына бүлеп (янгын сүндерү, су сибү һ. б.) абонентлар төркемнәре буенча сатуның структур балансы.....	33
3.4. Статистик һәм исәп-хисап белешмәләреннән һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләрдән файдалануның гамәлдәге нормативлары турында белешмәләрдән, шул исәптән Бутлеровка авыл жирлегендә билгеләнгән эчәр су куллану нормаларыннан чыгып, халыкның кайнар, эчәр, техник суны фактта куллануы турында белешмәләр.	34
3.5. Кайнар, эчә торган, техник суны коммерцияле исәпкә алуның гамәлдәге системасын һәм исәпләү приборларын урнаштыру планнарын тасвирлау.....	36
3.6. Су белән тәмин итү системасының (территориаль бүленеш зоналарындагы эчәр су чыганаclarы, насос станцияләре гамәлдә булган зоналардагы эчәр су белән тәмин итү системалары һәм тулаем торак пункт буенча) житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ.....	36
3.7. Торак пунктны үстерүнең төрле сценарийларын исәпкә алып, 2034 елга кадәр кайнар, эчәр, техник суны куллануның фаразланган баланслары (планлаштыру горизонтына туры китереп күрсәтелә), алар норматив документлар нигезендә кайнар, эчәр, техник суны куллану нигезендә, шулай ук халыкның суны	

куллануның агымдагы күләменнән, аның үсеш перспективаларын, составын һәм төзелеш	структураларын	исәпкә	алып.
			37
3.8. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәмин итүнең ябык системаларыннан файдаланып, кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы тасвирламасы.			
			39
3.9. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны фактта һәм көтелгәндә куллану турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек)			
			39
3.10. Кайнар, эчә торган, техник су куллануның территориаль структурасы тасвирламасы, аны су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларның хисаплары буенча билгеләргә кирәк, технологик зоналарга бүлеп			
			41
3.11. Су белән тәмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча, шул исәптән торак биналарны, ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларны, сәнәгать объектларын су белән тәмин итүгә, кайнар, эчә торган, техник суның факттагы чыгымнарыннан чыгып, абонентларның кайнар, эчә торган, техник суны перспективалы куллану турындагы белешмәләренә исәпкә алып бүлү фаразы.			
			41
3.12. Кайнар, эчә торган, техник суны транспортировкалаганда фактта һәм планлаштырыла торган югалтулар турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләре)			
			43
3.13. Су белән тәмин итүнең һәм суларны агызуның перспективалы баланслары (су белән тәмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәр, техник суны бирү һәм сатуның гомуми балансы, абонентлар төркемнәре буенча кайнар, эчәр, техник суны сатуның структур балансы).			
			45
3.14. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны перспективалы куллану турындагы мәгълүматлардан һәм аны транспортировкалаганда кайнар, эчәргә яраклы, техник суны югалтулар күләменнән, кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирүнең һәм куллануның таләп ителә торган күләмнәрен, елларга бүлеп, технологик зоналар буенча куәтләр кытлыгын (резервын) күрсәтеп, су алу һәм чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәтен исәпләү.....			
			47
3.15. Гарантияләүче оешма статусы бирелгән оешма исеме.....			49
КИСӘК 4. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТ ЛАРЫН ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘҮ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘҮ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР.....			
			50
4.1. Елларга бүлеп су белән тәмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге.....			
			50
4.2. Су белән тәмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның техник нигезләмәләре, шул исәптән чараларны урнаштыру (салу) урыннарын һәм техник характеристикаларын нигезләү, потенциалы су белән тәмин итү чыганакларының гидрогеологик характеристикалары, су белән тәмин итү чыганакларының санитария характеристикалары, шулай ук Схемада каралган чараларны гамәлгә			

ашыру нәтижәсендә күрсәтелгән характеристикаларның мөмкин булган үзгәрүе.....	53
4.3. Су белән тәмин итү системасының яңа төзелә торган, реконструкцияләнгән торган һәм эксплуатациядән чыгарырга тәкъдим ителә торган объектлары турында белешмәләр.....	53
4.4. Биналарның, корылмаларның, төзелмәләрнең суны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы һәм аларны кулланылган су өчен исәп-хисап ясаганда куллану турында белешмәләр.....	54
4.5. Торак пункт территориясендә торба үткәргечләр (трассалар) узду маршрутлары вариантларының тасвирламасы һәм аларны нигезләү.....	54
4.6. Насос станциясе, резервуар, су жыю башнясын урнаштыру турында тәкъдимнәр.	54
4.7. Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре.....	54
4.8. Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын гамәлдә һәм планлаштырылган урнаштыру карталары (схема).....	55
КИСӘК 5. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘҮ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘҮ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ЭКОЛОГИК АСПЕКТЛАРЫ.....	56
5.1. Юынтык суларын агызганда (утильләштергәндә) үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә тәкъдим ителә торган су бассейнына зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.....	56
5.2. Су әзерләүдә кулланыла торган химик реагентларны (хлор һ. б.) тәмин итү һәм саклау чараларын гамәлгә ашырганда әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.....	56
КИСӘК 6. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮГӘ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘҮГӘ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘҮГӘ КАПИТАЛ САЛУЛАР КҮЛӘМНӨРЕН БӘЯЛӘҮ.....	58
6.1. Су белән тәмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараның бәясен бәяләү.....	58
6.2. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә кирәкле капитал салулар күләмен бәяләү.	60
КИСӘК 7. «СУ БЕЛӘН ТӘМИН ИТҮ ӨЛКӘСЕНДӘ БӘЯЛӘР (ТАРИФЛАР)».....	63
7.1. Соңгы 3 елны исәпкә алып, һәр җайга салына торган эшчәнлек төре буенча һәм һәр су белән тәмин итү оешмасы буенча бәяләрне (тарифларны) дөүләт җайга салуы өлкәсендә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан билгеләнә торган расланган тарифлар динамикасы.	63

7.2. Су белән тәмин итү схемасын эшләү вакытына билгеләнгән бәяләр (тарифлар) структурасы.....	64
7.3. Су белән тәмин итү системасына тоташтырган өчен түләү, су белән тәмин итү эшчән леген гамәлгә ашырудан акчалар керү.....	64
КИСӘК 8. «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫН ҮСТЕРҮ КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕНЕҢ ПЛАНЛЫ КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕ».....	65
8.1. Тиешенчә кайнар һәм эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре.....	66
8.2. Су белән тәмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре.....	68
8.3. Транспортировкада ресурслардан файдалануның нәтижелелеге күрсәткечләре, шул исәптән су югалтуларын (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) киметү.....	70
8.4. Торак - коммуналь хужалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив – хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.....	72
КИСӘК 9. «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ АЧЫКЛАНГАН ХУҖАСЫЗ ОБЪЕКТЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ (АЛАР АЧЫКЛАНГАН ОЧРАКТА) ҺӘМ АЛАРНЫ ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘҮГӘ ВӘКАЛӘТЛЕ ОЕШМАЛАР ИСЕМЛЕГЕ».....	72
9.1. Үзәкләштерелгән системаларның ачыкланган хуҗасыз объектлары исемлеге су белән тәмин итү һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге.....	72
БҮЛЕК 2. СУ АГЫЗУ СХЕМАСЫ.....	73
КИСӘК 1. СУ АГЫЗУ ӨЛКӘСЕНДӘ ГАМӘЛДӨГЕ ХӘЛ.	73
1.1. Торак пункт территориясендәге агып төшүче суларны жыю, чистарту һәм эксплуатация зоналарына жибәрү системасы структурасы тасвирламасы.....	73

1.1.

БИЛГЕЛӘҮЛӘР ҺӘМ КЫСКАРТУЛАР

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
1	Абонент	Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү шартнамәсен һәм (яисә) су түгү шартнамәсен, салкын су белән тээмин итү һәм су түгүнең бердәм шартнамәсен төзегән яисә төзөргә тиешле физик йә юридик зат	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
2	Суүткәргеч челтәрәндә авария	Челтәрдәге торба үткәргечләрнең, корылмаларның һәм жайланмаларның зарарлануы яисә алардан файдалануның бозылуы абонентларга су бирүне тулысынча яисә өлешчә туктатуга, территорияне су басуга китерә	МДК 3-02.2001	-
3	Канализация челтәрәндә авария	Внезапные разрушения труб и сооружений или их закупорка с прекращением отведения сточных вод и изливом их на территорию	МДК 3-02.2001	-
4	Суны аэрацияләү	Суны кислородка баету	ГОСТ 17.1.1.01-77	-
5	Су объекты	Табигый суларның коры жир өслегендә йә тау токымнарында таралуның характерлы формаларына һәм режим билгеләренә	ГОСТ 19179-73	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		ия булган туплануы		
6	Су юлы	Бирелгән юнәлештә су кертү һәм чыгару өчен гидротехник корылма	ГОСТ 19185-73	-
7	Су алу	Сулыктан, су агымы яисә жир асты су чыганагыннан су алу	ГОСТ 19185-73	-
8	Су алу скважинасы	Жир асты суларын алу өчен, кагыйдә буларак, әйләнмә торбалар һәм фильтр белән жиһазландырылган скважина	ГОСТ 25151-82	-
9	Су алу корылмасы	Сулыктан, су агымыннан яисә жир асты су чыганагыннан су үткәргечкә су алу өчен гидротехник корылма	ГОСТ 19185-73	-
10	Су этем башнясы	Ясалма терәк конструкци ядәге су өчен басымлы резервуар	ГОСТ 25151-82	-
11	Су агызу	Агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су агызу системасыннан файдаланып кабул итү, транспортировкалау	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
12	Су хәстәрләү	Суның сыйфатын су кулланучылар таләпләренә туры китерү өчен эшкәртүнең технологик процесслары	ГОСТ 25151-82	-
13	Су куллану	Су объектларыннан халык хужалыгының теләсә нинди ихтыяж	ГОСТ 17.1.1.01-77	-

№ т/б	Термин	Билгелэмэ	Норматив хокукый акт, аның нигезендэ терминга билгелэмэ бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		ларын канәгәтләндерү өчен файдалану		
14	Су үткәргеч	Кулланучыларны бил геле бер сыйфатлы су белән тәмин итү өчен су алуны, суүткәргеч насос станцияләрен, су чистарту яисә су эзерләү станциясен, суүткәргеч челтәрен һәм резервуарларны үз эче нә алган корылмалар	ГОСТ 25151-82	-
15	Суүткәргеч насос станциясе	Насос белән жиһазлан дырылган су үткәргеч корылмасы- су үткәр гечләргә һәм су үткәргеч челтәренә су күтәрү һәм бирү өчен көч жайланмасы	ГОСТ 25151-82	СНС
16	Су үткәрү челтәре	Куллану урыннарына су бирү өчен корылмалары булган торба үткәргечләр системасы	ГОСТ 25151-82	-
17	Суүткәргеч коесы	Суүткәргеч челтәрендә арматура урнаштыру һәм челтәрдән файдалану өчен каралган корылма	ГОСТ 25151-82	-
18	Су белән тәмин итү	Су эзерләү, эчәргә яр аклы яки техник суны абонентларга файда ланып ташу һәм бирү үзәкләштерелгән яисә үзәкләштерелмәгән	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		салкын су белән тәэмин итү системалары (салкын су белән тәэмин итү) яисә эзерләү, транспортировкалау һәм абонентларга кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерел гән яисә үзәкләштерел мәгән системаларын (кайнар су белән тәэмин итү)кулланып кайнар су бирү		
19	Гарантия бирүче оешма	Салкын су белән тәэмин итүне һәм (яисә) су жибәрүне гамәлгә ашыручы оешма, жирле үзидарә органы караы белән билгеләнгән (очраклардан тыш), әлеге Федераль законда каралган салкын су белән тәэмин итү шартнамәсен, су түгү шартнамәсен, салкын су белән тәэмин итү һәм су түгү буенча бердәм шартнамәне объектлары тоташтырылган теләсә кайсы зат белән төзүгә тиеш) салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системасына (технологик яктан тоташтырылган	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
20	Кайнар су	Эчәргә яраклы яки техник	РФ ФЗ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		суны жылылык энергиясен кулланып жылыту юлы белән, ә кирәк булганда шулай ук чистарту, химик әзерлек һәм су белән башкарыла торган башка технологик операцияләр юлы белән әзерләнган су	07.12.2011 № 416-ФЗ	
21	Пычрак су агызу	Торба үткәргеч су объектына чистартылган суны агызучы	ГОСТ 25150-82	-
22	Саклау санитар зонасы	Үзәкләштерелгән хужалык - эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarының су сыйфаты начараюны булдырмау һәм суүткәргеч корылмаларны саклау өчен махсус санитар-эпидемиологик режим билгеләнә торган территория һәм акватория	ГОСТ 17.1.1.01-77	ЗСО
23	Су белән тәмин итү чыганагы	Табигый яки антропоген өске сулык (елга, диңгез, күл, океан, сусаклагыч һ. б.) яки жир асты сулары, алуны тәмин итүчеләр кирәк микъдарны кулланучыга агым суны озак вакыт кулланырга мөмкинлек бирүче	СП 31.13330.2012	-
24	Чыгучы су	Су объектыннан	ГОСТ 25151-82	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукый акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		килә торган су		
25	Канализацион насос станциясе	Канализация челтәре буенча агынты сулар ны күтәрү һәм бирү өчен насос-көч жайлан масы белән жиһаз ландырылган канализация корылмасы	-	КНС
26	Канализация челтәре	Агынты суларны жыю һәм жибәрү өчен торба үткәргечләр,каналлар яисә лотоклар һәм алардагы корылмалар	ГОСТ 25150-82	-
27	Канализацион чистарту корылмасы	Агып төшүче сулардагы билгеле бер матдәләрне таркату ,чыгару максат ында эшкәртү өчен бил геләнгән бина,корылма һәм жайланмалар комплексы	-	КЧС
28	Канализацион агызу	Биналардан һәм корыл Малардан канали зациягә агучы суны жибәрә торган үткәргеч	ГОСТ 25150-82	-
29	Канализацион кое	Арматура урнаштыру һәм челтәрне эксплу атацияләү өчен билге ләнгән канализация челтәрендәге корылма	-	-
30	Канализация	Көндәлек, сәнагәт һәм яңгыр суларын агызу	ГОСТ 19185-73	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
31	Суларны зарарсызлан дыру	Агып төшүче суларны алардан патоген һәм санитария-күрсәткеч микроорганизмнарны бетерү максатында эшкәртү	ГОСТ 17.1.1.01-77	-
32	Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә)су түгүнең үзәкләштерелгән системасы объекты	Кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы (шул исәптән үзәк жылылык пунктлары), салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә)су түгү составына керүче, кайнар су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә) су түгү өчен турыдан-туры файдаланыла торган инженерлык корылмасы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	Объект ҮС КСТС, ССТС и (яки) СТ
33	Суларны чистарту	Агынты суларны матдәләрне таркату өчен эшкәртү	ГОСТ 17.1.1.01-77	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
34	Эчә торган су	Эчү, ризык әзерләү һәм халыкның башка хужалык-көнкүреш ихтияжлары өчен, шулай ук азык-төлек продукциясе житештерү өчен билгеләнгән шешәләргә салынган эчә торган судан тыш	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
35	Су резервуары	Су саклау өчен ябык корылма	ГОСТ 25151-82	РдВ
36	Санитар- саклау зонасы	Кешенә яшәү тирәлегенә, һәм сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаclarы булган объектлар һәм производстволар тирәсендәге махсус территория, махсус файдалану режимы белән, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативларында билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр киметүне тәмин итә, ә I һәм II куркынычлылык классы предприятиеләре өчен - гигиена нормативларында билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук һәм халык сәламәтлеге өчен	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200- 03	ССЗ

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		яраклы куркыныч дәрәжәсенә кадәр		
37	Су әзерләү станциясе	Су әзерләү өчен биналар, корылмалар һәм жайланмалар комплексы	ГОСТ 25151-82	ССП
38	Агынты сулар	Кешенең көнкүреш һәм житештерү эшчәнлегендә файдаланганнан соң була торган сулар	ГОСТ 17.1.1.01-77	-
39	Су белән тәмин итү һәм агу схемасы	Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәклә штерелгән системалар ының техник-икътиса дый торышын һәм алар ның үсеш юнәлешләрен график (схема, сызым, топография - геодезия нигезе нигезендә жир асты коммуникацияләре планы, космоска һәм аэрофотога төшерү ма териалы) һәм текстлы тасвирлау жыйнагы (схема, сызым, план, космоска һәм аэро фотога төшерү материалы)	РФ ХК 05.09.2013 № 782	Схема СТиСТ
40	Техник су	Су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән яки үзәкләштерелмәгән системасыннан файдаланып бирелә торган, эчү, ризык әзерләү һәм халыкның башка хужалык-көнкүреш	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
		ихтыяжлары өчен яисә азык-төлек продукциясе житештерү өчен билгеләнмәгән су		
41	Су агызуның технологик зонасы	Агып төшүче суларны су объектына агызу (агып төшүче суларны су объектына чыгару) өчен билгеләнгән бер инженерлык корылмасы яисә агып төшүче суларны су объектына агызу (агып төшүче суларны су объектына чыгару) өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән берничә инженерлык корылмасы аша су объектына агызу (канализация) үзәкләштерелгән системасының бер өлеше	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	СТ ТЗ
42	Су белән тәмин итүнең технологик зонасы	Кайнар су белән яисә салкын су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешманың суүткәргеч челтәренә бер өлеше, аның чикләрендә суның исәпләнгән чыгымы нигезендә кулланучыларга су биргәндә су басымының (басымының) норматив күрсәткечләре тәмин ителә	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	СТИ ТЗ

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
43	Үзәкләштерелгән су агызу системасы (канализация)	Су агызу өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	СТИ УС
44	Жирлекнең яисә шәһәр округының үзәкләштерелгән су агызу системасы	Жирлек яисә шәһәр округы территориясеннән су агызу өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
45	Кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы	Жылылык челтәреннән кайнар су алу юлы белән кайнар су белән тәмин итү өчен (алга таба - жылылык белән тәмин итүнең (кайнар су белән тәмин итүнең) ачык системасы яисә кайнар су белән тәмин итү челтәрләреннән йә үзәк жылылык пунктынан файдаланып жылылык челтәреннән кайнар су алмыйча суны жылыту юлы белән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (алга таба - ябык система кайнар су белән тәмин итүнең)	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	КСБТИ УС
46	Салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән	Су әзерләү, ташу һәм абонентларга эчә торган һәм (яисә) техник су биру	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	ССБТИ УС

№ т/б	Термин	Билгеләмә	Норматив хокукий акт, аның нигезендә терминга билгеләмә бирелгән	Текст буенча терминны кыскарту
1	2	3	4	5
	системасы	өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы		
47	Эксплуатацион зона	Кайнар су белән тәмин итүне яисә салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешманың үзәкләштерелгән су белән тәмин итү һәм (яисә) су түгү системаларын эксплуатацияләү оешмасының бурычлары (жаваплылыгы) билгесе буенча билгеләнгән эксплуатация жаваплылыгы зонасы	РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ	-
48	Су белән тәмин итү һәм (яисә) су түгү системаларының электрон моделе	Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә)су түгүнең үзәкләштерелгән системаларының, техник - иңтиسادый торышы турындагы мәгълүматны саклау, мониторинглау һәм актуальләштерү, күрсә телгән үзәкләштерелгән системаларда оператив- диспетчерлык идарәсе механизмын гамәлгә ашыру, гидравлик исәп- хисаплар үткәрүне тәмин итү	РФ ХК 05.09.2013 № 782	-

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Бутлеровка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген 2035 елга кадәр су белән тээмин итү һәм су түгү схемасы «Су белән тээмин итү һәм су түгү турында» 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ Россия Федерациясе Федераль законы һәм «Су белән тээмин итү һәм су түгү схемалары турында» 05.09.2013 ел, № 782 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары таләпләре нигезендә эшләнгән (алга таба – РФ ФЗ 07.12.2011 № 416; РФ ХК 05.09.2013 № 782).

Бутлеровка авыл жирлегенә су белән тээмин итү һәм су түгү схемасының хисап техник документациясе составы һәм эчтәлеге РФ ХК тарафыннан 05.09.2013 № 782 расланган су белән тээмин итү һәм су түгү схемаларының эчтәлегенә карата таләпләргә һәм Техник биремгә туры килә.

Бутлеровка авыл жирлеген су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын эшлэгәндә башлангыч мәгълүматлар сыйфатында Россия Федерациясе ХК 05.09.2013 № 782 карары раслаган су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшләү һәм раслау Кагыйдәләренә 7 пунктында күрсәтелгән документлар һәм материалларның 2025 елга актуаль редакцияләре (версияләре) файдаланылды. Күрсәтелгәннәрдән тыш, Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар биргән өстәмә материаллар (башлангыч мәгълүматлар) файдаланылды.

Бутлеровка авыл жирлегенә кыскача характеристика

Мәйданы 2074,4 км² булган Алексеевск районы Татарстан Республикасының үзәк өлешендә, федераль әһәмияткә ия Казан-Ырынбур автомобиль магистралендә урнашкан. Административ үзәге-шәһәр тибындагы Алексеевск бистәсе-Куйбышев сусаклагычы ярында, Казаннан көньяк-көнчыгышка таба 108 км ераклыкта урнашкан. Республиканың Чистай, Аксубай, Нурлат, Әлки, Спас районнары белән, Куйбышев сусаклагычы акваториясе буенча Лаеш һәм Балык Бистәсе районнары белән чиктәш.

Район икътисадында авыл хужалыгы мөһим урын алып тора. Авыл хужалыгы жирләренең гомуми мәйданы 126,6 мең га тәшкил итә. Авыл хужалыгының төп тармаклары булып сөт һәм ит терлекчелеге, бөртекле һәм азык культуралары житештерү тора. Районда сабан бодае, көзгә арыш, арпа, борчак, солы үстерелә. Алексеевск районының сөрүлекләр структурасында чәчүлек мәйданнарының 40% тан артыгы бөртекле культуралар, 36% ы — азык культуралары, 9% ы — техник культуралар өчен бүлөп бирелә. Гаилә фермалары актив үсә, 2015 елга кадәр районда 21 ферма төзелгән, алар бер елда 788 тонна сөт һәм 54 тонна ит житештергәннәр. Район сәнәгате күбесенчә жиңел производстволардан һәм төзелеш материаллары житештерүчеләрдән тора. Эре район компанияләреннән «Алексеевск сөт-консерв комбинаты», Алексеевск нәфис туку фабрикасы, «Алексеевскдорстрой» һәм «Алексеевск керамикасы» н аерып карарга мөмкин.

Алексеевск районында 57 мәгариф учреждениесе эшли. Мәдәни өлкәдә китапханәләр, туган якны өйрәнүче Виталий Абрамов исемендәге Туган як музей, Салих Баттал исемендәге Зур Тигәнәле музей бар. Районның төп истәлекле урыннарының берсе-Биләр тарихи-археологик музей — тыюлыгы. Ул 1992 елда X-XIII гасырларда Идел—Кама Болгарының башкаласы Биләр шәһәрлегенен сакланып калган корылмалары нигезендә төзелгән. Биләр үзе 800 га мәйданлы һәйкәлләр комплексыннан гыйбарәт, аңа ныгытылган өлешләр, киң шәһәр яны, некропольләр, шәһәр яны утарлары һәм башкалар керә. Районда 25 меңгә якин кеше яши. Шәһәр шартларында район халкының 46,5 % ы яши.

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Бутлеровка авыл жирлегенә — Алексеевск муниципаль районының төньяк, Татарстан Республикасының үзәк өлешендә урнашкан муниципаль берәмлек.

Жирлек территориясенен гомуми мәйданы 18671 га тәшкил итә. Халыкның гомуми саны - 965 кеше.

Бутлеровка авыл жирлегенә территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнашкан:

- Юеш Көрнәле авылы (жирлекнең административ үзәге);
- Балахчино авылы;
- Бутлеровка авылы;
- Городок авылы;
- Ивановский поселогы.

— п. Ивановский

1 бүлек. «Бутлеровка авыл жирлеген су белән тээмин итү схемасы».

1 кисәк «Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының техник-икътисадый торышы».

1.1. Су белән тээмин итү системасын һәм структурасын тасвирлау һәм территорияне эксплуатация зоналарына бүлү.

Бутлеровка авыл жирлегенәң су белән тээмин итү системасы - үзәкләштерелгән.

Билгеләнеше буенча су белән тээмин итү системасы берләштерелгән, тээмин итә торган:

- торак, коммуналь һәм ижтимагый биналарның хужалык-эчү ихтыяжлары;
- предприятиеләрнең хужалык-эчү ихтыяжлары;
- эчәрлек сыйфатлы су таләп ителә торган предприятиеләрнең технологик ихтыяжлары;
- янгынга каршы ихтыяжлар;
- территорияләргә су сибү.

Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар исемлеге 1 нче таблицада китерелгән.

Табл. 1 - Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар исемлеге

№ т/б	Тулы исеме	Сокращенное наименование	Юридик адрес (фактик адрес)	Су белән тээмин итү өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган жайга салына торган эшчәнлек төрләре
1	2	3	4	5
1	«Алексеевскводоканал» Ачык Акционерлык Жәмгыяте	«Алексеевскводоканал» ААҖ	Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Алексеевск шәһәр тибындагы поселогы, Комсомольская урамы, 82 Б	Эчәр су белән тээмин итү, шул исәптән транспортлау һәм абонентларга су бирүне дә кертеп

Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән бер оешма – «Алексеевскводоканал» ААҖ гамәлгә ашыра, ул эчәр су белән тээмин итүне, абонентларга су ташуны һәм бирүне дә кертеп, гамәлгә ашыра.

Су белән тээмин итү системасы гомуми структурага берләштерелгән элементлар комплексыннан гыйбарәт.

Алексеевск муниципаль районының Бутлеровка авыл жирлеген су белән тээмин итү чыганаclarы булып артезиан скважиналарыннан чыгарыла торган жир асты сулары тора.

Бутлеровка авыл жирлеге муниципаль берәмлегенен су белән тээмин итү структурасы түбәндәге төп элементлардан тора:

- артезиан скважиналары;
- бүлү челтәре;
- кулланучылар.

Бутлеровка авыл жирлеген су белән тээмин итүнең чыганаclarы булып артезиан скважиналарыннан чыгарыла торган жир асты сулары тора.1 артезиан скважинасы кулланылышта.

Магистраль һәм квартал эчендәге үзәкләштерелгән суүткәргеч челтәре корыч, чуен һәм полиэтилен торбалардан эшләнгән Д 32-159 мм. Суүткәргеч челтәрләрнең гомуми озынлыгы 8,1 км тәшkil итә.

Хужалык-эчә торган су белән тээмин итү системасында су басымы 5,0-5,6 кгс/см² тәшkil итә.

1.2. Бутлеровка авыл жирлегенен үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары колачланмаган территорияләре тасвирламасы.

Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә индивидуаль хосусый төзелеш зоналары үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары белән колачланмаган.

1.3. Су белән тээмин итүнең технологик зоналары, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тээмин итү зоналары (кайнаp су белән тээмин итү системалары, салкын су белән тээмин итү системалары) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары исемлеген төзү.

«Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» РФ Хөкүмәтенен 05.09.2013 елгы 782 номерлы карары («Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшләү һәм раслау кагыйдәләре», «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары эчтәлегенә таләпләр» белән бергә) су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә төшенчә кертәләр:

- «су белән тээмин итүнең технологик зонасы» - кайнаp су белән яисә салкын су белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмага караган суүткәргеч челтәрнен бер өлеше, аның чикләрендә суның исәпләнгән чыгымы нигезендә кулланучыларга су бирелгәндә су басымының (басымының) норматив күрсәткечләре тээмин ителә.

Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасында су белән тәэмин итүнең технологик зонасын билгеләүдән чыгып, Бутлеровка авыл җирлегенә бер технологик су белән тәэмин итү зонасыннан гыйбарәт.

1.4. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын техник тикшерү (башкарылган булса) нәтижәләрен тасвирлау.

1.4.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чыганаclarының һәм су алу корылмаларының торышын тасвирлау.

Бутлеровка авыл җирлеген су белән тәэмин итү чыганагы булып артезиан скважиналарыннан чыгарыла торган җир асты сулары тора. 2 артезиан скважинасы кулланылышта, берсе эшләми.

Бутлеровка авыл җирлегенә территориясендәге су алу скважиналары буенча җыелма мәгълүмат Табл. 2.

2024 елда эчәргә җир асты һәм техник су белән тәэмин итү өчен җир асты суларын исәпкә алу Табл. 3.

Табл. 2 – Бутлеровка авыл жирлеге территориясендәге су алу скважиналары буенча жылма мөгълүмат

№ т/ б	пас порт буенча скважи на №	Скважина урнашкан урын		Скваж ина бораул ау елы	Хисап чорына скважи наның тирэнл еге	Билгеләнеш е	Чыгарыла торган суның максаты	Торышы	Үлчәү аппаратур асы булу	Санитар- саламәтлэ ндерү һәм саклау чаралары	Су күтәрү жайланмас ы (насос тибы, урнаштыр у тирәнлеге)	Искәрмә
		Тасвирла у	Географик координаты									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	номерс ыз	Алекс евск районы, Балах чино авылы		1989	45	эксплуата цион	хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тээмин итү өчен	канәгәтләнәр лек			ЭЦВ 5-6,5- 85	

Табл. 3. 2024 елда эчәргә яраклы һәм техник су белән тәмин итү өчен яраклы жир асты суларын исәпкә алу

№ лицензия	№ скв.	Эшлэтә башлау вакыты	Чыгарылган су – 2024 ел		Файдалану өчен су төре (ХПВ, ПТВ)	Суның биеклеге м.			Суның минеральлөшүе, г/л			Искәрмә
			мен.м³/т.т.	млн.м³/ел.		эксплуатация башланганчы (статик дәрәжә)	эксплуатацияләүнен исәпләнгән срогы ахырына (динамик дәрәжә)	хисап елы ахырына (динамик дәрәжә)	эксплуатация башланганчы	хисап елы ахырына		
1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
юк	Бутлер овка АЖ		0,02	0,01	хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәэмин итү өчен							

1.4.2. Суны чистарту һәм эзерләүнең гамәлдәге корылмаларының тасвирламасы, су эзерләүнең кулланыла торган технологик схемасының су сыйфаты нормативларын тәмин итү таләпләренә туры килүен бәяләүне дә кертеп.

Эчә торган суны предприятие үз артезиан скважиналарыннан ала.

Бутлеровка авыл жирлегенә су белән тәмин итү системасында 2 су башнясы урнаштырылган.

Табл. 4 – Су башнялары турында белешмәләр

№	Урнашкан урыны	Саны	Күләме, м3	Таушалу, %
1	Алексеевск м.р., Бутлеровка ав.			
2	Алексеевск м.р., Балахчино ав.	1	25	90

Эчә торган суның сыйфатын контрольдә тоту

Бүлү чөлтәре аша абонентларга керә торган эчәргә яраклы суның сыйфатына контроль «Алексеевскводоканал» ААҖ химия-бактериология лабораториясе һәм жәлеп ителгән лабораторияләр тарафыннан алып барыла.

Контроль үткәргәндә. суның сыйфаты, су составында кеше организмына тискәре йогынты ясый торган зарарлы матдәләрнең булмавы билгеләнә.

1.4.3. Гамәлдәге үзәкләштерелгән насос станцияләренә торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән су бирүнең энергия нәтижәлелеген бәяләү, ул билгеләнгән су күләмен бирү өчен кирәкле электр энергиясенә чагыштырма чыгымы һәм билгеләнгән басым (басым) дәрәжәсе нисбәте буларак бәяләнә.

Насос жиһазларының техник характеристикалары турында мәгълүматлар алга таба бирелде.

Табл. 5 – Насос жиһазлары турында мәгълүмат

№ т/б	пас порт буенча скважина №	Урнашкан урыны	Су күтәрү жайланмасы (насос тибы, урнаштыру тирәнлеге)
		Тасвирлау	
1	2	3	12
1	номерсыз	Алексеевск районы, Балахчино ав.	ЭЦВ -5-6,5-85

1.4.4. Су белән тәмин итү системаларының суүткәргеч чөлтәрләренә торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән чөлтәрләренә тузу зурлыгын бәяләү һәм бу чөлтәрләр буенча транспортлау процессында суның сыйфатын тәмин итү мөмкинлеген билгеләү.

Бутлеровка авыл жирлегенә су белән тәмин итү чөлтәре артезиан скважиналарыннан алып кулланучыларга кадәр салкын су ташу һәм тарату

өчен каралган. Салкын су халыкның хужалык, көнкүреш ихтыяжларына, шулай ук янгын сүндерү ихтыяжларына файдаланыла.

Челтәрләрнең гомуми озынлыгы 8,1 км тәшкил итә.

Табл. 6 – Су белән тәмин итү челтәрләре турында белешмәләр

№	Адрес	Озынлыгы, км	Материал	Таушалу %
1	Алексеевск районы, Бутлеровка ав.	4,8	Полиэтилен, корыч	68
2	Алексеевск районы, Балахчино ав	3,3	Полиэтилен, корыч	67

Челтәрләр жир өсте һәм жир асты ысулы белән салынган. Суүткәргеч челтәрләрнең торбаүткәргеч материалы-корыч, полиэтилен.

1.4.5. Су белән тәмин иткәндә барлыкка килә торган гамәлдәге техник һәм технологик проблемаларны тасвирлау.

Жир асты суларында тимер, марганец һәм кремний концентрациясе югары, фтор микъдары түбән. Суда ирекле углекислотаның югары концентрациясе аның торба үткәргечләр, резервуарлар һәм жиһазлар металына карата тотрыксызлыгын һәм агрессивлыгын китереп чыгара.

Инцидентларның төп сәбәбе-сизелерлек таушалу нәтижәсендә суүткәргечләр өзелү, бу челтәр хужалыгының төп проблемасы булып тора.

Су белән тәмин итү системасындагы төп проблемалар:

1. Суүткәргеч челтәрләрнең нык тузуы. Транспортировка вакытында эчә торган су югалту.
2. СанПин 2.1.3684-21 эчә торган суының сыйфаты челтәргә жибәрелә торган суда марганец һәм тимер микъдары буенча туры килмәве.
3. Эчә торган суның сыйфаты СанПиН 2.1.3684-21 суүткәргечләр буенча транспортлау вакытында икенчел пычрану аркасында кайбер кулланучыларның судагы тимер микъдары буенча туры килмәве.
4. Кулланучыларга су китерүгә югары энергия чыгымнары.
5. ССТ үзәк системасының төп объектларында идарә итү (автоматлаштыру һәм диспетчерлаштыру) системаларының булмавы.
6. Торбаүткәргечләр салуның конструктив үзенчәлекләренә (янгын сүндерү гидрантлары (ПГ) урнаштырган жир асты үтәлеше һ.б.) һәм торбаүткәргечләрне юу өчен махсус жиһазлар сатып алу кирәклегенә бәйле рәвештә магистраль һәм квартал эчендәге челтәрләрне юу буенча үткәрелә торган чараларның нәтижәлелеге түбән.

1.4.6. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәмин итүнең ябык системаларын кулланып, кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасын тасвирлау.

Торак пунктның төп территориясен жылылык белән индивидуаль жылылык белән тәмин итү чыганаclarыннан тәмин итәләр. Локаль котельныйлар социаль-мәдәни көнкүреш объектларын жылылык энергиясе белән тәмин итә.

Кулланучыларны кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы юк.

1.5. Мәңге тунган грунтлар таралган территориягә карата суның катуын булдырмау буенча гамәлдәге техник һәм технологик карарларның тасвирламасы.

Бутлеровка авыл жирлегә территориясендә мәңге тунган туфрак таралу зоналары юк.

1.6. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы объектларына милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган затлар исемлегә, әлегә затларның шундый объектлары (мондый объектлар урнашкан зоналарның чикләре) күрсәтелгән.

«Алексеевскводоканал» ААҖ Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитетының 29.08.2014 ел, №472 карары нигезендә гарантияләүче оешма булып тора.

Кисәк 2. «Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү юнәлешләре».

2.1. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре.

РФ ФЗның 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ «Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 3 маддәсенең 1 пункты нигезендә су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәте түбәндәге максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

- өзлексез һәм сыйфатлы су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу юлы белән халыкның сәламәтлеген саклау һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту;

- суны экономиялә куллану юлы белән энергетика нәтижәлелеген арттыру;

- агып төшүчө суларны чистартуу сыйфатын арттыру юлы белән су объектларына тискәре йогынтыны киметү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгү белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмалар эшчәнлегенен нәтижәлелеген арттыру исәбенә абонентлар өчен су белән тээмин итүдән һәм су түгүдән файдалану мөмкинлеген тээмин итү;

- Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасын үстерүне тээмин итү һәм бу системалар белән идарә итүнең нәтижәле формаларын үстерү, инвестицияләр жәлеп итү һәм кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмаларның кадрлар потенциалын үстерү.

РФ ФЗның 07.12.2011 № 416-ФЗ 3 маддәсенен 2 пункты нигезендә

су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәтенен гомуми принциплары булып:

- халыкны эчәр су, кайнар су һәм су агызу хезмәтләре белән тээмин итүнең өстенлеге;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсенә инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, хосусый инвестицияләргә кире кайтару гарантияләрен тээмин итү;

- Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы үзәк советының технологик һәм оештыру бердәмлеген һәм бөтенлеген тээмин итү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) ташландык суларны агызуны гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм аларның абонентларының икътисадый мәнфәгатьләргә балансына ирешү һәм аларны үтәү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмаларның су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыру өчен кирәкле икътисадый нигезләнгән чыгымнарыннан чыгып, су белән тээмин итү һәм су түгү өлкәсендә тарифлар билгеләү;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен тотрыклы һәм дискриминацияләнгән торган шартлар тээмин итү;

- абонентларның су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсенә керүенен бертигез шартларын тээмин итү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмалар, Россия Федерациясә дәүләт һакимияте органнары, Россия Федерациясә субъектлары дәүләт һакимияте органнары һәм су белән тээмин итү һәм су түгү өлкәсендә жайга салуны гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары эшчәнлегенен ачыклығы.

Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәтенен билгеләнгән максатларыннан һәм принципларыннан чыгып, әлегә эш қысаларында Бутлеровка авыл жирлегенен үзәкләштерелгән су белән

тээмин итү системаларын үстерүнең түбөндөгө төп максатлары формалаштырылды:

- абонентларга бирелә торган эчәргә яраклы һәм кайнар су әзерләүнең кирәкле сыйфатын тээмин итү;
- су әзерләү, ташу һәм абонентларга су бирү процессларының ышанычлылығын һәм энергия нәтижәлелеген арттыру;
- перспективалы төзелеш территорияләрендә һәм реконструкцияләнә торган территорияләрдә төзелешкә һәм (яисә) реконструкцияләүгә планлаштырыла торган капитал төзелеш объектларын үзәкләштерелгән су белән тээмин итү.

Бутлеровка авыл жирлегенең үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерүнең күрсәтелгән максатларына ирешү өчен үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча чаралар исемлеге эшләнде (4.1 кара).

РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлығының 04.04.2014 № 162/пр боерыгы белән расланган кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылығы, сыйфаты, энергетик нәтижәлелеге күрсәткечләре исемлегенең 2 пункты нигезендә Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренә түбөндөгеләр керә:

- суның сыйфат күрсәткечләре (эчә торган суга һәм кайнар суга карата);
- су белән тээмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре;
- агып төшүче суларны чистарту күрсәткечләре;
- ресурслардан файдалануның нәтижәлелеге күрсәткечләре, шул исәптән суны (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) югалту дәрәжәсе.

Бутлеровка авыл жирлегенең үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларына карата әлеге күрсәткечләр 8.1-8.4 пунктларда каралды.

2.2. Торак пункт үсешенең төрле сценарийларына бәйле рәвештә үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерүнең төрле сценарийлары.

Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы буенча перспективалы балансларны билгеләү өлешендә халык саны перспективасын билгеләү аеруча мөһим фактор булып тора, чөнки РФ территориясендә гамәлдә булган Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы күпчелеге өчен әлеге категориядәге абонентлар өлешенә тиешле хезмәтләрдән файдалануның төп өлеше туры килә.

Бутлеровка авыл жирлеге халкының факттагы һәм перспективалы санын билгеләү максатында түбөндөгә материаллар анализланды һәм кулланылды:

- 2019-2024 еллар чорында Россия Федерациясенең даими халкы саны турында

Федераль дэүлэт статистика хезмәте тарафыннан бастырылган мәгълүматлар. Бутлеровка авыл жирлеге буенча 2024-2035 еллар чорында даими халык саны күрсәткечләре 7 нче таблицада китерелгән.

Табл. 7 - Бутлеровка авыл жирлеге буенча 2024-2035 еллар чорында даими халык саны күрсәткечләре (ел ахырына)

Күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	чисап	фараз				
		2024	2025	2026	2027	2028	2029-2035
1	2	3	4	5	6	7	8
Халык саны	кеше	965	965	965	965	965	965

Кисәк 3 «Кайнар, эчә торган, техник суны су белән тәмин итү һәм куллану балансы»

3.1. Су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, кайнар, эчә торган, техник суны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешләрен анализлау һәм бәяләүне дә кертеп.

Эчәргә яраклы, кайнар һәм техник суны сатуның гомуми балансы, аны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп, 8 нче таблицада китерелде.

Табл. 8 - Эчәргә яраклы, кайнар һәм техник су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, аны житештергәндә һәм Бутлеровка авыл жирлегенә СТ ТЗ буенча транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп, елга менә м3

СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)
1	2	3	4	5
Бутлеровка авыл жирлегенә	-	-	-	-
Су алу, гомум	5,86	8,63	6,56	6,35
Авыл ихтыяжларына чыгым	0,00	0,00	0,00	0,00
Челтәргә жибәрү, гомум:	5,86	8,63	6,56	6,35
Югалтулар	1,16	1,73	1,07	0,64
Файдага жибәрү, гомум:	4,70	6,91	5,50	5,72
шул исәптә				
Халык	4,26	6,30	4,81	4,98
ССТ	4,26	6,30	4,81	4,98
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	0,13	0,22	0,18	0,21
ССТ	0,13	0,22	0,18	0,21
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	0,00	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	0,31	0,38	0,50	0,53

СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)
ССТ	0,31	0,38	0,50	0,53
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00

Бутлеровка авыл жирлегенә сууткәргеч челтәрләре буенча ташыганда эчәргә яраклы суның фактта югалуы:

- 2021 елда – сууткәргеч челтәрләренә эчәр су бирүнең 19,80% ы;
- 2022 елда – сууткәргеч челтәрләренә эчәр су бирүнең 20,05% ы;
- 2023 елда – сууткәргеч челтәрләренә эчәр су бирүнең 16,31% ы;
- 2024 елда – сууткәргеч челтәрләренә эчә торган су бирүнең 10,08% ы.

3.2. Су белән тәмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм тәүлеккә максималь су куллану).

2024 елда Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су бирүнең территориаль балансы (еллык һәм максималь су куллану тәүлегенә) 9 нчы таблицада китерелде.

Табл. 9 - Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм тәүлеккә максималь су куллану) 2024 елга.

№ т.б.	СТ ТЗ исеме	Эчәргә яраклы су бирү 2024 ел	
		еллык, мең м ³ /елга	*суны максималь куллану тәүлегенә, м ³ / тәүлеккә.
1	2	3	4
1	Бутлеровка АЖ	6,35	0,02

Искәрмә: монда һәм алга таба СП 31.13330.2021 нең 5.2 пункты нигезендә максималь су куллану тәүлегенә тәүлеклек тигезсезлек коэффициенты 1,3 (Ксут.мах) кабул ителгән .

3.3. Кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны халыкның хужалык-эчэргэ яраклы ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм жирлекләрнең һәм шәһәр округларының башка ихтыяжларына бүлөп (янгын сүндөрү, су сибү һ.б.) абонентлар төркемнәре буенча сатуның структур балансы.

2021-2024 еллар аралыгында Бутлеровка авыл жирлегенә СТ ТЗ буенча халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм башка ихтыяжларга (янгын сүндөрү, су сибү һ.б.) бүленеп, абонентлар төркемнәре буенча эчэргэ яраклы су сатуның структур балансы 10 нчы таблицада китерелгән.

Табл. 10 - 2021-2024 елларда Бутлеровка авыл жирлегендә халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм башка ихтыяжларга (янгын сүндөрү, су сибү һ. б.) бүлөп, абонентлар төркемнәре буенча эчә торган, техник суны сатуның структур балансы, мең м³/елына

СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)
1	2	3	4	5
Бутлеровка авыл жирлегенә	-	-	-	-
Су алу, гомум	5,86	8,63	6,56	6,35
Авыл ихтыяжларына чыгым	0,00	0,00	0,00	0,00
Челтәргә жибәрү, гомум:	5,86	8,63	6,56	6,35
Югалтулар	1,16	1,73	1,07	0,64
Файдага жибәрү, гомум:	4,70	6,91	5,50	5,72
шул исәптә				
Халык	4,26	6,30	4,81	4,98
ССТ	4,26	6,30	4,81	4,98
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	0,13	0,22	0,18	0,21
ССТ	0,13	0,22	0,18	0,21
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	0,00	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	0,31	0,38	0,50	0,53
ССТ	0,31	0,38	0,50	0,53
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00

3.4. Статистик һәм исәп-хисап белешмәләреннән һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләренә куллануның гамәлдәге нормативлары турында белешмәләрдән, шул исәптән Бутлеровка авыл жирлегенә өчен билгеләнгән эчәр су куллану нормаларыннан чыгып, халыкның кайнар, эчәр, техник суны фактта куллануы турында белешмәләр.

Бутлеровка авыл жирлегенә СТ ТЗ буенча эчәр суны гомуми куллану (файдалы агызу):

- 2021 елда – 4,70 мең м3;
- 2022 елда – 6,91 мең м3;
- 2023 елда – 5,50 мең м3;
- 2024 елда-5,72мең м3.

Бутлеровка авыл жирлегенең СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы су сатуның гомуми күләменнән халыкның эчәргә яраклы су куллануы 80% чамасы тәшкил итә.

Татарстан Республикасы муниципаль районнары (шәһәрләре) өчен күпфатирлы һәм торак йортларда салкын су белән тәмин итү буенча коммуналь хезмәтләрдән файдалану нормативлары Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 21.08.2012 ел № 131/о боерыгы белән билгеләнгән һәм түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

Табл. 11 - Коммуналь хезмэтлэрдэн файдалану нормативлары, аена бер куб. м/кеше

Су бүлү колонкаларыннан	Канализациясиз сууткөргөчлөр	Сууткөргөчлөр һәм үзәк яисә жирлелә (выгреб) канализациялә фатир тибындагы торак йортларда:				Сууткөргөчлөр, үзәк яисә жирлелә (выгреб) канализациялә һәм үзәкләштерелгән кайнар су белән тәмин ителешлелә фатир тибындагы торак йортларда:				Тулай торак			
		сууткөргөчлөр һәм канализация белән ванналар	газ белән тәэмин ителгән	ванналар һәм су жылыткычлы күп нокталы су аергычлы	юынгычлар һәм юу урыны белән жиһазландырылган	юынгыч, юу урыны һәм душ белән жиһазландырылган	душ белән жиһазландырылган утыргыч ванналар белән	1500 мм дан 1700 мм га кадәр озынлыктагы ванна белән жиһазландырылган душлы	Кайнар су белән үзәкләштерелгән һәм аларны төзекләндерүгә таләпләр югары булган 12 каттан артык биеклектәге	душсыз	гомумдушлы	барлык мәдә душлы	бинаның һәр секциясендә торак бүлмә янындагы катларда гомуми кухня һәм душ бүлмәсе блогы белән
1.20	2.50	2.87	3.63	5.76	6.37	2.00	3.33	4.24	4.39	1.19	1.06	1.52	1.83

3.5. Кайнар, эчэ торган, техник суны коммерцияле исәпкә алуның гамәлдәге системасын һәм исәпләү приборларын урнаштыру планнарын тасвирлау.

РФ Федераль законының 23.11.2009 № 261-ФЗ 13 маддәсенң 9 өлеше нигезендә су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешмалар үзләре тәмин итә яки тапшыра торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборларын урнаштыру, алмаштыру, эксплуатацияләү буенча эшчәнлек алып барырга тиеш. Әлеге таләпләр нигезендә, су алу корылмалары тарафыннан алына торган һәм бүлү челтәрләренә бирелә торган суның гомуми күләмен исәпкә алу максатларында Бутлеровка авыл жирлегә хәрби көчләренә СТ ТЗ-гамәлдәге су алу корылмаларында һәм СВП да- техник исәпкә алу приборлары урнаштырылган.

3.6. Су белән тәмин итү системасының (эчәр су чыганаclarы, территорияль бүленеш зоналарындагы насос станцияләре гамәлдә булган зоналардагы эчәр су белән тәмин итү системалары һәм тулаем торак пункт буенча) житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ.

Бутлеровка авыл жирлегә СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм эчәр су белән тәмин итү СВП ның житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ 12 нче таблицада китерелгән.

Табл. 12 - Су алу корылмаларының һәм эчәргә яраклы һәм техник су белән тәмин итү СВП ның житештерү куәтләре резервларын һәм дефицитларын анализлау.

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2024 ел
1	2	3
1.	СТ ТЗ № 1	-
1.1.	Суүткәргеч челтәрләргә эчәр су чыгару (тәүлеккә уртача), м3/тәүлек.	17,40
1.2.	Су чистарту корылмаларының билгеләнгән житештерүчәнлегә (егәрлегә), м3/тәүлек.	
1.3.	Су чистарту корылмаларының фактик житештерүчәнлегә (егәрлегә), м3/тәүлек.	
1.4.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлек резервы (дефицит), м3/тәүлек.	
1.5.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлегә резервы (дефициты), %	

3.7. Торак пунктны үстерүнең төрле сценарийларын исәпкә алып, 2035 елга кадәр кайнар, эчәр, техник суны куллануның фаразланган баланслары (планлаштыру горизонтына туры китереп күрсәтелә), алар норматив документлар нигезендә кайнар, эчәр, техник суны куллану нигезендә, шулай ук халыкның суны куллануның агымдагы күләменнән, аның үсеш перспективаларын, составы һәм төзелеш структуралары.

Бутлеровка авыл жирлегә СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы су куллануның

фаразланган баланслары 13 нче таблицада китерелде.

Табл. 13 - Бутлеровка авыл жирлеге СТ Т3 буенча эчрэгә яраклы су куллануның фаразланган баланслары, мен м3/ел

СТ/Т3 исеме/курсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030-2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Бутлеровка авыл жирлегенә	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Су алу, гомум	5,86	8,63	6,56	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35
Авыл ихтыяжларына чыгым	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Челтәргә жибәрү, гомум:	5,86	8,63	6,56	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35
Югалтулар	1,16	1,73	1,07	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64
Файдага жибәрү, гомум:	4,70	6,91	5,50	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72
шул исәптә										
Халык	4,26	6,30	4,81	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
ССТ	4,26	6,30	4,81	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	0,13	0,22	0,18	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21
ССТ	0,13	0,22	0,18	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	0,31	0,38	0,50	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
ССТ	0,31	0,38	0,50	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

3.8. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәмин итүнең ябык системаларын кулланып, кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасын тасвирлау.

Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә кайнар су белән тәмин итүнең ябык системаларын кулланып үзәкләштерелгән КТС системалары юк.

3.9. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны фактта һәм көтелгәндә куллану турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек).

Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәр суны фактта һәм көтелгәндә куллану (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек) турында мәгълүматлар 14 нче таблицада китерелгән.

Табл. 14 - Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәр суны фактта һәм көтелгәндә куллану (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек) турында белешмәләр

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030- 2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Бутлеровка авыл жирлеге	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.	Еллык эчә торган су куллану, м3/ел	4700	21 210	6910	5500	5720	5720	5720	5720	5720	5720
1.2.	Эчә торган суны тәүлеклек уртача куллану, м3/тәүлек.	13,28	19,52	15,54	16,16	16,16	16,16	16,16	16,16	16,16	16,16
1.3.	Эчә торган суны максималь тәүлеклек куллану, м3/тәүлек.	17,26	25,38	20,20	21,01	21,01	21,01	21,01	21,01	21,01	21,01

3.10. Кайнар, эчэ торган, техник су кулланунын территориаль структурасы тасвирламасы, аны су белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларның хисаплары буенча билгеләргә кирәк, технологик зоналарга бүлөп.

Бутлеровка авыл жирлегендә 1 СТ ТЗ бар, аның ярдәмендә Көрнәле авыл жирлеге абонентлары эчәр һәм кайнар су белән тээмин ителә. Көрнәле авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы, техник су куллану күрсәткечләре 3.1, 3.2, 3.3 бүлекчәләрдә китерелгән.

3.11. Абонентларның кайнар, эчәр, техник суны перспективалы куллану турындагы белешмәләрне исәпкә алып, су белән тээмин итүгә, шул исәптән торак биналарны, ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларны, сәнәгать объектларын су белән тээмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы.

Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су белән тээмин итүгә эчәр су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы 15 нче таблицада китерелгән.

Табл. 15 - Бутлеровка авыл жирлеге СТ Т3 буенча су белән тәэмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы, м3/ел

СТ/Т3 исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030-2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Бутлеровка авыл жирлегенә	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Су алу, гомум	5,86	8,63	6,56	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35
Авыл ихтияжларына чыгым	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Целтәргә жиберү, гомум:	5,86	8,63	6,56	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35
Югалтулар	1,16	1,73	1,07	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64
Файдага жиберү, гомум:	4,70	6,91	5,50	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72
шул исәптә										
Халык	4,26	6,30	4,81	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
ССТ	4,26	6,30	4,81	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	0,13	0,22	0,18	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21
ССТ	0,13	0,22	0,18	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	0,31	0,38	0,50	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
ССТ	0,31	0,38	0,50	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

3.12. Кайнар, эчэ торган, техник суны транспортировкалаганда факттагы һәм планлаштырылган югалтулар турында белешмэләр (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләр).

Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча транспортировкалаганда эчәргә яраклы суны фактта һәм планлаштырылган югалтулар (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләр) турында мәгълүматлар 16 нчы таблицада китерелде.

Табл. 16 - Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча аны транспорттировкалаганда эчэргэ яраклы суны фактта һәм планлаштырыла торган югалтулар (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләре) турында бөлешмәләр

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030- 2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Бутлеровка авыл жирлегенң										
1.1.	Сууткәргеч челтәрләр буенча ташу вакытында эчэргә яраклы су югалтулар еллык, мең м3/ел	1,16	1,73	1,07	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64
1.2.	Сууткәргеч челтәрләре буенча ташыганда эчәр суның еллык югалтулары, %	19,80%	20,05%	16,31%	10,08%	10,08%	10,08%	10,08%	10,08%	10,08%	10,08%
1.3.	Сууткәргеч челтәрләр буенча ташу вакытында эчэргә яраклы су югалтулар уртача тәүлеклек, м3/тәүлек.	3,18	4,74	2,93	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75

3.13. Су белән тээмин итүнең һәм ташландык суларны агузының перспективалы баланслары (гомуми - кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирү һәм сату балансы, территориаль - су белән тээмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирү балансы, структур - абонентлар төркемнәре буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник суны сату балансы).

Бутлеровка авыл жирлегә СТ ТЗ буенча эчәр су белән тээмин итүнең перспектив баланслары 17 нче таблицада китерелгән.

Табл. 17 - Бутлеровка авыл жирлегенен СТ ТЗ буенча эчәр, кайнар, техник су белән тәэмин итүнең перспектив баланслары, мең м³/ел

СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2021 ел (факт)	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030-2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Бутлеровка авыл жирлегенен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Су алу, гомум	5,86	8,63	6,56	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35
Авыл ихтияжларына чыгым	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Челтәргә жибөрү, гомум:	5,86	8,63	6,56	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35	6,35
Югалтулар	1,16	1,73	1,07	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64	0,64
Файдага жибөрү, гомум:	4,70	6,91	5,50	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72	5,72
шул исәптә										
Халык	4,26	6,30	4,81	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
ССТ	4,26	6,30	4,81	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Бюджет оешмалары	0,13	0,22	0,18	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21
ССТ	0,13	0,22	0,18	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Цех эчендә әйләнеш	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Башка кулланучылар	0,31	0,38	0,50	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
ССТ	0,31	0,38	0,50	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
КСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

3.14. Кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны перспективалы куллану турындагы мәгълүматлардан һәм аны транспортировкалаганда кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны югалтулар күләменнән, кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны бирүнең һәм куллануның таләп ителә торган күләмнәрен, елларга бүлөп, технологик зоналар буенча куәтләр кытлыгын (резервын) күрсәтеп, су алу һәм чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәтен исәпләп чыгару.

Бутлеровка авыл җирлегенә СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның кирәкле куәтен исәпләү 18 нче таблицада китерелгән. СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның таләп ителә торган куәтен исәпләү.

Табл. 18 - Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның кирәкле куәтен исәпләп чыгару

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030-2035 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	СТ ТЗ № 1	-	-	-	-	-	-	-
1.1.	Суүткәргеч челтәргә эчәр су чыгару (тәүлеккә уртача), м3/тәүлек.	17,40	17,40	17,40	17,40	17,40	17,40	17,40
1.2.	Су чистарту корылмаларының билгеләнгән житештерүчәнлеген (егәрлеге), м3/тәүлек.							
1.3.	Су чистарту корылмаларының фактик житештерүчәнлеген (егәрлеге), м3/тәүлек.							
1.4.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлек резервы (дефицит), м3/тәүлек.							
1.5.	Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлеген резервы (дефициты), %							

3.15. Гарантиялүче оешма статусы бирелгән оешма исеме.

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитетының 29.08.2014 елгы 472 номерлы карарына ярашлы рәвештә «Алексеевскводоканал» ААЖ үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү һәм (яисә) су агызу системалары өчен гарантиялүче оешма статусы бирелде. РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ нигезендә түбәндәге төшенчәләр һәм таләпләр кертелде һәм билгеләнде:

-1 бүлек 2 статьясы: «гарантиялүче оешма – жирлекнең, шәһәр округының жирле үзидарә органы карары белән билгеләнгән салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешма, ул салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системасына объектлары тоташтырылган теләсә кайсы зат белән салкын су белән тәмин итү шартнамәсен, су түгү шартнамәсен, салкын су белән тәмин итү һәм су түгүнең бердәм шартнамәсен төзәргә тиеш»;

-2 бүлекнең 6 статьясы: жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең һәр үзәкләштерелгән системасы өчен гарантиялүче оешманы билгеләү һәм аның эшчәнлек зоналарын билгеләү керә;

-3 бүлегенң 12 статьясындагы 1 пункты: «Жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең һәр үзәкләштерелгән системасы өчен гарантияле оешманы билгелиләр һәм аның эшчәнлек зоналарын билгелиләр. Үзәкләштерелгән су агызу системалары өчен гарантияле оешма билгеләнми»;

- 3 бүлегенң 12 статьясындагы 2 пункты: «Салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы һәм суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләреннән эксплуатациялүче оешмага, әгәр бу оешманың суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләренә салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су жибәрүне гамәлгә ашыручы барлык оешмалардан иң күп абонентлар кушылган булса, гарантиялүче оешма статусы бирелә»;

- 8 бүлекнең 42 статьясындагы 2 пункты: «2013 елның 1 июленә кадәр жирлекнең, шәһәр округының жирле үзидарә органнары су белән тәмин итүдә һәм ташландык суларны агызуда (суны һәм ташландык суларны транспортировкалауда) катнашучы суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен инвентаризациялиләр, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын раслыйлар, гарантияле оешманы билгелиләр, аның эшчәнлек зоналарын билгелиләр».

4 кискәк. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр.

4.1. Елларга бүлөп су белән тәэмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге.

Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итүне үстерү буенча еллар буенча бүленеп, техник нигезләмәләрне һәм төп параметрларны күрсәтеп, төп чаралар исемлеге түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 19 - Бутлеровка авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тээмин итүне үстерү буенча елларга бүлөп Бутлеровка авыл жирлеге СТ Т3 буенча чараларның техник нигезләмәләрен һәм төп параметрларын күрсәтеп, төп чаралар исемлеге

параметрларын күрсәтсеп, төп чаралар исемлеге												
№ т/б		Чараның төп техник характеристикалары							Тормышка ашыру вак., ел			
		СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме		сууткәргеч чөлтәре			прочие объекты				Техник нигез	
				L, м	D, мм	су алу корылмасы, м³/тәү	СВП, м³/тәү	ВНС, м³/сәг	РдВ, саны(шт.) х күләме(м³)	башлау		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1 нче төркем. Кулланучыларны тоташтыру максатларында объектлар төзү, реконструкцияләү яки модернизацияләү												
1.1. Кулланучыларны тоташтыру максатларында яна чөлтәрләр төзү												
1.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларының (су белән тәэмин итү чөлтәрләрәннән тыш)күәтән һәм житештерүчәнлеген арттыру												
2 нче төркем. Абонентлар капитал төзелешенә яна объектларын тоташтыруга (технологик тоташтыруга) бәйлә булмаган үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының яна объектларын төзү, шул исәптән:												
2.1. Су белән тәэмин итүнең яна чөлтәрләрән төзү:												
3 нче төркем. Гамәлдәге объектларның тузу дәрәжәсен киметү һәм (яисә төрлө чыганаclarдан ресурслар китерү)максатларында гамәлдәге объектларны реконструкцияләү яисә модернизацияләү												
3.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чөлтәрләрән реконструкцияләү яки модернизацияләү												
	Су белән тәэмин итү чөлтәрләрән реконструкцияләү яки модернизацияләү	3240	32-159						Озак вакыт эксплуатацияләү срогы нәтижәсендә торбауткәргечнең физик тузуы, минераловаталы жылыткычлы корыч һәм ПВХ пленкалы торбауткәргечне ППУ торбауткәргечкә алмаштыру	2025	2035	
3.1.1.												
3.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тәэмин итү чөлтәрләрәннән тыш)модернизацияләү яисә												
3												

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткөч исеме	Чараның төп техник характеристикалары					Техник нигез		Тормышка ашыру вак., ел
		сууткәргөч чөлтәре		прочие объекты					
		L, м	D, мм	су алы кормылмасы, м³/тәү	СВП, м³/тәү	ВНС, м³/сәг	РдВ, саны(шт.) х күләме(м³)	башлау	
реконструкцияләү:									
4 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларының башка чаралар төркемнәренә кертелмәгән экологик нәтижеләлөгән арттыруга, ышанычлылык, сыйфат һәм энергия нәтижеләлөгә күрсәткөчләренә планлы күрсәткөчләренә ирешүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру									
5 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау, шул исәптән:									
	5.1. Су белән тәэмин итү чөлтәрләрен эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау								
	5.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының башка объектларын (су белән тәэмин итү чөлтәрләреннән тыш)эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау								

4.2. Су белән тәмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның техник нигезләмәләре, шул исәптән урнаштыру (салу) урыннарын һәм чараларның техник характеристикаларын нигезләү, потенциал су белән тәмин итү чыганаclarының гидрогеологик характеристикалары, су белән тәмин итү чыганаclarының санитария характеристикалары, шулай ук схемада каралган чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә күрсәтелгән характеристикаларның мөмкин булган үзгәрүе.

Бутлеровка авыл жирлегенә территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәмин итүне үстерү буенча төп чараларның техник нигезләмәләре 4.1 бүлекчәсендә китерелгән.

4.3. Яңа төзелә торган, реконструкцияләнгән торган һәм эксплуатациядән чыгарырга тәкъдим ителә торган су белән тәмин итү системасы объектлары турында бәләмәләр.

Бутлеровка авыл жирлегенә СТС ҮС үстерү кысаларында түбәндәге төп чаралар карала:

Суүткәргеч челтәрләрен реконструкцияләү

Бутлеровка авыл жирлегендә су белән тәмин итү челтәрләрен эксплуатацияләүнең уртача үлчәү срогы 34 ел тәшкил итә, ә тәкъдим ителгән хезмәт срогы - 30 ел. Зыян күрү һәм аварияләр статистикасы аварияләрнең артуын күрсәтә. Аварияләр үсеш тизләнеше күзәтелә, бу турыдан-туры челтәр ресурсларының бетүе белән бәйле. Инцидентларның күпчелеге квартал челтәрләрендә, бигрәк тә техник подпольеларда салынган челтәрләрдә күзәтелә. Зыян күрүнең төп сәбәбе-корыч торбаларның коррозиядән тузуы. Гамәлдәге су челтәрләрен алмаштыру шәһәр кулланучыларына су белән тәмин итү хезмәтен күрсәтүнең ышанычлылыгын һәм сыйфатын тәмин итү максатларында кирәк.

Квартал челтәрләрен модернизацияләгәндә, бигрәк тә техподпольеларда салынганнарын, ПНД 100 полиэтилен торбаларынан файдалану карала. Полиэтилен торбаларның хезмәт итү вакыты 50 ел тәшкил итә. Полиэтиленның үзлекләре аны корычтан файдалы аерып тора:

- полиэтиленның химик нейтральлеген аның су белән контакт вакытында коррозиягә тулысынча чыдам булуына ярдәм итә;
- эластиклыкның югары дәрәжәсе (сызыкча киңәю 7,5% ка кадәр) грунт хәрәкәтенә чыдам булырга мөмкинлек бирә;
- эчке өслегенә шом булу гидравлик каршылыкны киметә, үсүне булдырмый, шул исәптән бизчел бактерияләр колонияләре исәбенә дә;
- полиэтиленның сыгымчалык модуле түбән булу сәбәпле, гидроударлар барлыкка килү, шулай ук су каткан вакытта җимерелү ихтималы сизелерлек кими.

4.4. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның суны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы һәм кулланылган су өчен исәп-хисап ясаганда аларны куллану турында белешмәләр.

Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын актуальләштерү моментына Бутлеровка авыл жирлегендә халыкка эчәр суны СТ ТЗ буенча сатуның гомуми күләмнән якинча 10% исәпләү юлы белән билгеләнә, бу әлеге категориядәге абонентларның коммерцияле исәпләү приборлары белән жиһазландырылуы турында сөйли.

Шул ук вакытта, әлеге приборлар күрсәткечләренә туры китереп, салкын су куллану өчен исәп-хисапларны тулысынча күчерү максатында, күпфатирлы торак йортларны коммерцияле исәпкә алу гомумйорт приборлары һәм хосусый торак фондын индивидуаль исәпкә алу приборлары белән жиһазлау буенча эшләрне дәвам итәргә кирәк.

4.5. Торак пункт территориясендә торба үткәргечләр (трассалар) узучы маршрутлары вариантларының тасвирламасы һәм аларны нигезләү.

Бутлеровка авыл жирлеген су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү кысаларында яңа су белән тәмин итү чөпкәләрен төзү чаралары каралмый.

4.6. Насос станцияләрен, резервуарларны, су жыю башняларын урнаштыру урыны турында тәкъдимнәр.

Насос станцияләрен һәм резервуарларны урнаштыру урыннары гамәлдәге нигезләмәгә туры китереп сакланып кала.

4.7. Кайнар су, салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре.

Бутлеровка авыл жирлеген су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү кысаларында ССТ үзәк системасының реконструкцияләүгә яки модернизацияләүгә тәкъдим ителә торган гамәлдәге объектларын урнаштыру зоналары чикләрен үзгәртү күздә тотылмый.

Инженерлык инфраструктурасы объектларын урнаштырганда объектларның торак, жәмәгать төзелешенә һәм рекреация зоналарына зарарлы йогынтысын булдырмау зарур, бу зарарлы йогынты чыганаclarынан норматив өзеклекләр билгеләү белән тәмин ителә. Жир асты чыганаclarынан яңа су алу корылмаларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләрен геологик разведка эшләре үткәрелгәннән соң карарга кирәк.

4.8. Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын гамәлдә булган һәм

планлаштырылган урнаштыру карталары (схемалары).

Бутлеровка авыл жирлеген су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын актуальләштерү кысаларында яңа майданчыкларда ССТ үзәк системасы объектларын төзү күздә тотылмый.

5 бүлек. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү чараларының экологик аспекты.

5.1. Юылу суларын агызганда (утильләштергәндә) су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә тәкъдим ителә торган объектларның су бассейнына зарарлы йогынтысын булдырмау чаралары турында белешмәләр.

Эчә торган суның сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән барлык чаралар әйләнә-тирә мохитне һәм халыкның сәламәтлеген саклау чараларына кертелергә мөмкин. Әлеге чараларны гамәлгә кертүнең нәтижәсе-гражданның сәламәтлеген һәм тормыш сыйфатын яхшырту.

Бутлеровка авыл жирлеген хужалык-эчәр су белән тээмин итү жир асты су чыганаclarыннан, жир асты суларының скважиналы төркемле су алуларыннан файдалануга нигезләнгән.

5.2. Су әзерләүдә кулланыла торган химик реагентларны (хлор һ.б.) тээмин итү һәм саклау чараларын гамәлгә ашырганда әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.

СП 31.13330.2021 буенча жир асты су жыюларында житештерүчәнлегә тәүлегенә 50 м³ артык. Башлангыч суның гигиена нормаларына туры килүенә карамастан, суны зарарсызландыру системасын (чараларын) күздә тотарга кирәк. Соңгы дистә елларда суны ультрафиолет нурланыш белән зарарсызландыру ысулы һәм аны гамәлгә ашыру өчен жайланмалар су әзерләү һәм ташландык суларны агызу системаларында киң таралыш алды. Аны куллану эчә торган суның таләп ителгән сыйфатын тээмин итәргә һәм экологик проблемаларны оптималь хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Суны ультрафиолет белән зарарсызландыру технологиясе оксидлаштыру технологияләре белән чагыштырганда кайбер өстенлекләргә ия, атап әйткәндә:

- бактерияләргә, вирусларга һәм иң гади төзелешлеләргә йогынтының югары нәтижәлелеге;
- суны хлорлау һәм озонлаштыру өчен хас булган һәм кеше сәламәтлегенә һәм су мохитенә тискәре йогынты ясый торган өстәмә күренешләрнең һәм икенчел продуктларның булмавы;
- агулы материаллар (хлор, хлорлы реагентлар, озон) белән эшләү һәм махсус

куркынычсызлык чараларын оештыру кирек булмау;

- ультрафиолетны артык дозада кулланганда тискере нәтижеләр булмау;

- УФ-жиһазның энергия сыйдырышлылыгы аз булу сәбәпле эксплуатация чыгымнары түбән;

- УФ-жиһазларның жыйнак булуы, аңа хезмәт күрсәтү өчен периферия системаларының булмавы һәм, нәтижәдә, УФ-зарарсызландыру станцияләрен төзүгә капитал чыгымнарның түбән булуы.

УФ технологиясенең төп өстенлекләре:

- микроорганизмнарның киң спектрына, шул исәптән иң гади төзелешлеләрнең вируслары һәм цисталары кебек хлорлануга чыдам микроорганизмнарга карата зарарсызландыруның югары нәтижелелеге;

-суның һәм һаваның физик-химик һәм органолептик үзлекләренә йогынты ясалмау, өстәмә продуктлар барлыкка килмәү, артык дозалау куркынычы юк;

- капитал чыгымнарның түбән булуы, энергиядән файдалану һәм эксплуатация чыгымнары;

- УФ жайланмалары компактлы һәм кулланырга жиңел, махсус куркынычсызлык чараларын таләп итми.

6 кисәк. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә капитал салулар күләмен бәяләү.

6.1. Су белән тәмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның бәясен бәяләү.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә капитал кертемнәр күләмнәрен (хакларын) бәяләү түбәндәге норматив хокукий актлар нигезендә башкарылды:

-Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 29.05.2019 № 314/пр боерыгы белән расланган төзелеш бәясенә эреләштерелгән нормативларын эшләү һәм куллану методикасы, шулай ук аларны раслау тәртибе;

- Россия Төзелеш Министрлыгының 05.03.2025 № 131/пр «Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативларын раслау турында» Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативлары, боерыгы. НЦС 81-02-14-2025. 14 нче жыентык. Су белән тәмин итү һәм канализациянең тышкы челтәрләре» (алга таба-НЦС 81-02-14-2025);

- Россия Төзелеш Министрлыгының 05.03.2025 № 136/пр «Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативларын раслау турында» Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативлары, боерыгы. НЦС 81-02-19-2025. 19 нчы жыентык. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары» (алга таба-НЦС 81-02-19-2025).

Чараларның бәяләрен 2024 ел бәяләреннән аларны гамәлгә ашыру еллары

бәяләренә китерү өчен 2027 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә билгеләнгән индекс-дефляторлар кулланылды (база варианты буенча «Куллану бәяләре индексы» юлы буенча). Кулланылган индекслар-дефляторлар 20 нче таблицада китерелгән.

Табл. 20 – 2024 ел бәяләреннән чараларның бәяләрен аларны гамәлгә ашыру еллары бәяләренә китерү өчен кулланылган индекслар-дефляторлар

Күрсәтк еч исеме	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034- 2035
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Узган елга карата үсеш темпы	100,0 %	106,6 %	105,4 %	105,0 %	104,3 %	104,3 %	104,3 %	104,3 %	104,3 %	104,3 %	104,3 %
2024 елга карата үсеш темпы	100,00 %	106,60 %	112,00 %	117,00 %	121,30 %	125,60 %	129,90 %	134,20 %	138,50 %	142,80 %	147,10 %

6.2. Үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системалары объектларын төзүгэ һәм реконструкциялүгэ кирэкле капитал салулар күләмен бэялэү.

Бутлеровка авыл жирлегенен СТ ТЗ буенча үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системасы объектларын төзүгэ, реконструкциялүгэ һәм модернизациялүгэ кирэкле капитал салулар күләмен бэялэү (НДСны исәпкә алмыйча) түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 21 – Бутлеровка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә кирәкле капитал салулар күләмен бәяләү (НДСны исәпкә алмыйча)

№ т/б	СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме	Сату еллары бәяләрендә капитал салулар күләме (НДСны исәпкә алмыйча), мең сум.											Гому м
		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034- 2035	12	13
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1 нче төркем. Кулланучыларны тоташтыру максатларында объектлар төзү, реконструкцияләү яки модернизацияләү													
1.1. Кулланучыларны тоташтыру максатларында яңа чөлтәрләр төзү													
1.2. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының гамәлдәге объектларының (су белән тээмин итү чөлтәрләрненн тыш)куәтен һәм житештерүчәнлеген арттыру													
2 нче төркем. Абонентлар капитал төзелешенә яңа объектларын тоташтыруга (технологик тоташтыруга) байле булмаган үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының яңа объектларын төзү, шул исәптән:													
2.1. Су белән тээмин итүнен яңа чөлтәрләрнен төзү:													
3 нче төркем. Гамәлдәге объектларның тузу дәрәжәсен киметү һәм (яисә төрле чыганақлардан ресурслар китерү)максатларында гамәлдәге объектларны реконструкцияләү яисә модернизацияләү													
3.1. Гамәлдәге су белән тээмин итү чөлтәрләрнен реконструкцияләү яки модернизацияләү													
3.1.1.	Су белән тээмин итү чөлтәрләрнен модернизацияләү һәм реконструкцияләү	2 203,20	2 322,17	2 438,28	2 543,13	2 652,48	2 766,54	2 885,50	3 009,58	3 138,99	3 273,96	3 6	27 233,83
3.2. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тээмин итү чөлтәрләрненн тыш)модернизацияләү яисә реконструкцияләү:													
	төркемдә барлығы 3	2 203,20	2 322,17	2 438,28	2 543,13	2 652,48	2 766,54	2 885,50	3 009,58	3 138,99	3 273,96	3 6	27 233,83
4 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары объектларының башка чаралар төркемнәрнен кертелмәгән экологик нәтижәләгән арттыруга, ышанычлылык, сыйфат һәм энергия нәтижәләгән күрсәткечләрнен планлы күрсәткечләрнен ирешүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру													
	Программа буенча гомум	2 203,20	2 322,17	2 438,28	2 543,13	2 652,48	2 766,54	2 885,50	3 009,58	3 138,99	3 32	3 73,96	27 233,83

Карала торган чаралар өчен финанслау чыганакалары булып:

- торак-коммуналь секторны үстерү буенча муниципаль, региональ һәм (яисә) федераль программалар кысаларында бүлеп бирелә торган бюджет акчалары;
- су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешмаларның амортизация түләүләре, табыш исәбенә кайтарыла торган капитал салуларга чыгымнар рәвешендә үз акчалары.

7 кискәк. «Су белән тээмин итү өлкәсендә бәяләр (тарифлар)»

7.1. Соңгы 3 елны исәпкә алып, һәр жайга салына торган эшчәнлек төре буенча һәм һәр су белән тээмин итү оешмасы буенча бәяләрне (тарифларны) дәүләт жайга салуы өлкәсендә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан билгеләнә торган расланган тарифлар динамикасы.

2024-2025 елларга эчә торган суга гамәлдәге расланган тарифлар 22 нче таблицада китерелгән.

Таблица. 22 – Бутлеровка авыл жирлегенә эчәр суга тарифлар, 2024-2025 елларга

Тариф исеме	2024г.		2025г.	
	Алексеевский м. р. авыл жирлекләрен су белән тээмин итү	31,04 сум м3 – 1 ярты ел 37,57 сум м3 – 2 ярты ел	37,57 сум м3 46,83 сум м3 – 2 ярты ел	1 ярты ел

7.2. Су белән тээмин итү схемасын эшләү вакытына билгеләнгән бәяләр (тарифлар) структурасы.

Бәяләр (тарифлар) структурасы буенча мәгълүматлар бирелмәгән.

7.3. Су белән тээмин итү системасына тоташкан өчен түләү һәм су белән тээмин итү эшчәнлеген гамәлгә ашырудан кәргән акчалар.

Проектлана торган, төзелә торган, реконструкцияләнгән торган яисә төзелгән, эмма кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтырылмаган капитал төзелеш объектларын тоташтыру (технологик тоташтыру) тәртибе РФ Хөкүмәтенең 30.11.2021 № 2130 «Капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру) кагыйдәләрен раслау турында, Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актларының һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актлары нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» карары белән билгеләнә.

Тоташтыру (технологик тоташтыру) гамәлгә ашыручы оешма тоташтыруга (технологик тоташтыруга) билгеләнгән тарифлардан чыгып һәм тоташтыру (технологик тоташтырыла торган) йөкләнешен исәпкә алып, мөрәжәгать итүченең объекттын тоташтыру (технологик тоташтыру) ноктасыннан, шул исәптән мөрәжәгать итүченең сууткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләрен тоташтыру (технологик тоташтыру) ноктасыннан алып, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су таратуның үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру ноктасына кадәр, исәпләнелә.

Объектларның тоташтырыла торган (тоташтырыла торган) йөкләнеше күләме тәүлегенә 250 м³ дан артып киткән һәм (яисә) төзелә торган тышкы диаметры 250 мм дан артып киткән су белән тээмин итү һәм (яисә) ташландык суларны агызу челтәрләреннән файдаланып (йөкләнешнең иң чик дәрәжәсе), шулай ук, Кагыйдәләрдә каралган очракта, мөрәжәгать итүченең язма ризалыгы булганда гамәлгә ашырыла торган мөрәжәгать итүчеләргә карата капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру), «Капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру) кагыйдәләрен раслау турында, Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актларының һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтенең аерым актлары нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 30.11.2021 № 2130 карары белән расланган тоташтыру өчен түләү күләме, тоташтыруның техник мөмкинлеген тээмин итә торган

чараларны гамэлгә ашыру чыгымнарын, шул исәптән су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларының гамәлдәге объектларын реконструкцияләү һәм (яисә) модернизацияләү чыгымнарын исәпкә алып, тарифларны жайга салу органы тарафыннан индивидуаль билгеләнә.

Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты белән йөкләнешнең түбәнрәк (югарырак) дәрәжәсе яисә торба үткәргечнең зуррак (кечерәк) диаметры билгеләнергә мөмкин (әлеге пунктта күрсәтелгән йөкләнешнең чик дәрәжәсе (торба үткәргеч диаметры) белән чагыштырганда, тоташтырган өчен түләү тарифларны жайга салу органы тарафыннан индивидуаль билгеләнә).

8 бүлек. «Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренең планлы күрсәткечләре».

РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 04.04.2014 № 162/пр боерыгы белән расланган кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты, энергетик нәтижәләлеге күрсәткечләренең 2 пункты нигезендә ССТ Үзәк системасын үстерү күрсәткечләренә түбәндәгеләр керә:

- эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре:

- эчәр суның сыйфатын житештерү тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган су белән тәмин итү чыганаclarыннан, суүткәргеч станцияләреннән яисә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының башка объектларыннан бүлү суүткәргеч челтәренә бирелә торган эчәр су пробаларының өлеше (%);

- бүлү суүткәргеч челтәрендә эчә торган суның сыйфатын производство тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчә торган су пробалары өлеше (%);

- су белән тәмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре:

- салкын су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы Оешмага караган үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү системасы объектларындагы аварияләр, зарарланулар һәм башка технологик бозылулар нәтижәсендә салкын су белән тәмин итү буенча салкын су белән тәмин итү оешмасы йөкләмәләрен үтәгән урыннарда суүткәргеч челтәренең елга озынлыгын исәпләгәндә теркәлгән өзеклекләр саны (ССТ үзәк системасы объектларында аварияләрнең һәм зарарлануларның чагыштырма саны) (бер. км);

- энергетика нәтижәләлеге күрсәткечләре:

- суүткәргеч челтәренә бирелгән суның гомуми күләмендә транспортта йөрткәндә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларында су югалтулар өлеше (%);

- эчә торган суны әзерләү һәм транспортировкауның технологик

процессларында кулланыла торган электр энергиясенен транспортлана торган су күләме берәмлегенә (кВт·сәг/м3) чагыштырмача чыгымы.

ССТ Үзәк системасын үстерү күрсәткечләренен факттагы һәм пландагы күрсәткечләре

Бутлеровка авыл жирлегенә түбәндә каралган, шул ук вакытта күрсәткечләренен факттагы күрсәткечләре ССТ Үзәк системасы объектларын эксплуатацияләүче оешмалар биргән башлангыч күрсәткечләргә туры китереп билгеләнгән, ә күрсәткечләренен пландагы күрсәткечләре (2025-2035 елларга) 4.1 бүлегендә каралган чараларны гамәлгә ашыру шартларыннан билгеләнгән.

8.1. Кайнар һәм эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре.

Бутлеровка авыл жирлегенен ССТ ҮС буенча су сыйфаты күрсәткечләренен факттагы һәм пландагы күрсәткечләре (эчә торган суга карата) түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 22 – Бутлеровка авыл жирилеге ССТ Үзәк системасының су сыйфаты күрсәткечләренен факттагы һәм пландагы күрсәткечләре (эчә торган суга карата)

№ т.б.	Күрсәткеч исеме	Үл. бер.	Фактик әһәмият			Фарази әһәмият							
			2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2031 ел	2032- 2035 ел
1.	Эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре												
1.1.	Эчәр су сыйфатын житештерү тикшерүе нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмдә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган су белән тәэмин итү чыганаclarыннан, сууткәргеч станцияләреннән яисә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасының башка объектларыннан бүлү сууткәргеч чөлтәрөнә бирелә торган эчәр су пробаларының өлөше	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.	Бүлү сууткәргеч чөлтөрдә эчә торган суның сыйфатын производство тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмдә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчә торган су пробалары өлөше	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8.2. Су белән тээмин итүнең ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре.

Бутлеровка авыл жирлегенең ССИ ҮС буенча су белән тээмин итүнең ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 23 - Бутлеровка авыл жирлегенен ССТ ҮС буенча су белән тээмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре

өзлексезлеге күрсәткечләренен фактгагы һәм пландагы күрсәткечләре														
№ т.б.	Күрсәткеч исеме	Үл. бер.	Фактик әһәмият				Фарази әһәмият				2030 ел	2031 ел	2032-2035 ел	
			2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел				
2.	Су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре													
2.1.	Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең үзекләштерелгән системасы объектларында кайнар су белән тәэмин итүнең, кайнар су белән тәэмин итүнең үзекләштерелгән объектларында аварияләр, зарарланулар һәм башка технологик хокук бозулар нәтижәсендә барлыкка килгән кайнар суны, салкын суны кайнар су белән тәэмин итүне җәмелгә ашыручы оешма тарафыннан йөкләмәләрне үтәү урыннарында теркәлгән су бирүдә өзеклекләр саны су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү, елга сууткәргеч чөлтәренен озынлыгын исәпләгәндә	бер./км	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

8.3. Ресурслардан файдалануның нәтижелелеге күрсәткечләре, шул исәптән транспортировкада су югалтуларны (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) киметү.

Бутлеровка авыл жирлегенә ССТ ҮС буенча ресурслардан нәтижелелек күрсәткечләренә факттагы һәм пландагы күрсәткечләре, шул исәптән су югалту дәрәжәсе түбәндәге таблицада китерелгән.

Табл. 24 - Ресурслардан файдалануның нәтижелелеге күрсәткечләренен факттагы һәм пландагы күрсәткечләре, шул исәптән су югалту дәрәжәсе, Бутлеровка авыл жирлегә СТС УС буенча

№ т.б.	Күрсәткеч исеме	Үл. бер.	Фактик әһәмият			Фарази әһәмият								
			2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2031 ел	2032- 2035 ел	
3.	Энергетика нәтижелелеге күрсәткечләре													
3.1.	Сууткәргеч чөлтәрәнә бирелгән суның гомуми күләмендә транспортировкалаганда үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларында су югалтулар өлеше	%	20	16,18	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
3.2.	Суны әзәрләүнең һәм транспортировкалауның технологик процессында кулланыла торган электр энергиясенен сууткәргеч чөлтәрәнә бирелә торган су күләме берәмлегенә чагыштырма чыгымы	кВт·с/м³	1,725	1,273	1,82	1,82	1,82	1,82	1,82	1,82	1,82	1,82	1,82	

8.4. Торак-коммуналь хужалык өлкөсөндө дүүлөт сөясөтөн эшлөү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Торак-коммуналь хужалык өлкөсөндө дүүлөт сөясөтөн эшлөү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан Бутлеровка авыл жирлегенөң су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү вакытына үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү өлкөсөндө эшлөүнөң башка күрсәткечләре билгеләнмөгән.

9 кискәк. «Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатациялөүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге».

9.1. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге һәм аларны эксплуатациялөүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге.

Хужасыз объект турында белешмәләр Россия Федерациясә дүүлөт хакимиятенөң башкарма органнарыннан, Россия Федерациясә субъектларыннан, жирле үзидарә органнарыннан, шулай ук юридик һәм физик затларның гаризалары нигезендә килергә мөмкин.

Файдалану юлы белән су белән тәэмин ителә торган үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары, шул исәптән су үткәргеч челтәрләр, хужасыз объектлары ачыкланган очракта, мондый объектларны эксплуатациялөү гарантиялөүчә оешма йә су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыра торган оешма һәм су үткәргеч челтәрләре күрсәтелгән объектларга милекчелек хокукы мондый объектларга бирелгән дип танылганчыга кадәр яисә мондый объектларны билөүгә алганчыга кадәр, мондый объектларны граждән законнары нигезендә калдырган милекчә буларак кулланган һәм кулланган оешма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Хужасыз күчемсез әйбер буларак исәпкә куелган объектлар ачыкланмаган.

2 бүлек. Су агызу схемасы.

1 кискәк. Су агызу өлкөсөндө гамәлдәге хәл.

1.1. Торак пункт территориясендәге агып төшүчә суларны жыю, чистарту һәм эксплуатация зоналарына чыгару системасы структурасының тасвирламасы.

Бутлеровка авыл жирлеге территориясендө үзәкләштерелгән су агызу системасы юк.